

ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СУИЦИДНИТЕ ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТ СИЛИСТРА ЗА ПЕРИОДА 2011 - 2019г.

Според данни от различни източници самоубийството е една от водещите причини за смърт в редица страни, особено в млада възраст. За идентифициране на основните рискови групи от населението, предприели суицидни действия и мотивите, довели до тях ежегодно се изготвя обобщена информация на суицидните действия в област Силистра въз основа на данните, подавани ежемесечно в РЗИ под формата на „Карта за регистрация на суицидно действие”. Картата се попълва на мястото на инцидента от екипи на ЦСМП-Силистра или в СО на МБАЛ-Силистра. Данните за пол, възраст, местожителство, социално положение, семейно положение на лицата в суициден риск, мотивите и способ за извършване на суицидните действия са обобщени и представени в приложената таблица:

Информация за регистрираните суицидни действия 2011-2019г.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Общо регистрирани случаи	37	45	49	67	54	37	44	59	49
мъже	12	16	23	30	23	12	13	23	18
жени	25	29	26	37	31	25	31	36	31
2. Възраст									
до 18 години	6	13	10	14	13	5	5	9	11
над 18 години	31	32	39	53	41	32	39	50	38
3. Местожителство									
град	17	24	21	36	18	17	20	21	26
село	20	21	28	31	36	20	24	38	23
4. Социален статус									
работещ	8	7	8	8	6	1	4	7	5
безработен	11	8	17	24	21	13	15	11	9
учащ	5	12	12	16	11	7	4	6	9
пенсионер	4	12	5	11	9	8	9	20	14
инвалид			1	1				1	1
домакиня	7	6	6	7	7	8	7	6	7
друг	2						4	8	4
5. Семейно положение									
семеен	17	11	18	34	26	15	20	20	25
несемеен	12	15	22	22	16	12	16	27	18
разведен	3	5	3	2	3	4	1	3	4
дете на разведени родители	1	7	3	5	4			9	
семеен/семеина (втори брак)	1	1	1	1		4			
вдoveц/вдовица	3	6	2	3	5	2	7		2
6. Мотиви									
тежко соматично заболяване	3	2	3	1	1	2	1	4	4
нежелана бременност			1				1		1
психотично разстройство	6	14	4	10	10	2	9	10	11
сексуален тормоз			1						1

конфликт с родители	6	9	6	10	8	6	6	8	5
конфликт със съпруг/а	9	7	7	11	15	14	8	15	7
конфликт с деца		4	2	3	3	3	4	3	
конфликт с ръководител		1	1		1				
конфликт с колеги	1	1	1						2
конфликт със съученици	1	1	2	2	1				
Конфликти с роднини							1	2	1
конфликт с учител									
неподелена любов	4	1	6	4	5	2	1	1	7
раздяла с любим човек	4		3	1	1	1	1	2	
загуба на близък човек		1		1	3		3	2	
загуба на работа	1			1				1	
страх от наказание		1	1	1					
лош успех в училище									
тежки финансови проблеми	3	1	2	7	1	2	2	1	
религиозни									
други	3	1	3	3	1	1	4	5	2
няма изявен мотив	3	7	1	3	1	8	6	10	11
няма данни	3	3	5	9	3	3			
7. Опит									
успешен	1	5	5	13	4	6	7	14	10
неуспешен	36	40	44	54	50	31	37	35	39
Изход от суицидния опит									
останал жив без увреди							32	43	33
останал жив с телесни увреди							5	2	6
смъртен							7	14	10
8. Способ на суицидния опит									
самоотравяне медикаментозно	22	29	21	35	32	19	22	34	25
самоотравяне с хим. средства	7	4	12	12	8	8	7	7	6
огнестрелно оръжие			1		1			1	
хладно оръжие	2	3	5	4	5	1	5	4	4
обесване	2	7	5	8	7	6	8	10	9
хвърляне от височина	2	1	1	5		2	1	4	3
удавяне							1		2
хвърляне под транспортно средство									
изгаряне			1	1					
електрически ток							1		
други	2	1	3	2	1	1			
9. Психично заболяване									
да	4	6	4	9	5	3			
не	19	21	31	32	35	25			
повече от едно заболяване		1		1	3				
няма данни	14	17	14	25	11	9			

10. Съжителство:									
сам							8	10	5
с роднини							20	22	26
с приятели							1		3
с партньорка							12	24	14
няма данни							3	3	1
11. Завършено образование									
без образование							2	5	4
начално							8	12	5
основно							15	23	19
средно							16	18	19
бакалавър							3		
магистър								1	2
12. Професия									
лекар									
музикант									
шофьор								1	2
икономист							1		1
инженер									1
ел.техник								1	
военен									
полицай									
стоматолог									
социален работник								1	
друго							43	56	45
13. Уведомена ли е прокуратурата/следствените органи?									
да							27	50	36
не							14	9	13
14. Къде е извършен опитът?									
в дома							39	54	41
навън на открито							1	4	7
в лечебно заведение							1		
на работното място							1		
в училище									
в затвор									
на обществено място							2		1
няма данни								1	
15. Има ли предсмъртно писмо или друг вид съобщение?									
да							2	2	1
не							42	57	48
16. Кой е съобщил за суицидното действие?									

суицианда							5	15	10
роднини/близки							34	39	34
служебно лице							5	5	5
17.Консултиран ли е от психиатър?									
да							13	16	15
не							31	43	34
18.Националност									
български гражданин							44	59	49
Гражданин на чужда държава									
19.Етническа принадлежност									
българин							18	25	27
турчин							13	20	14
ром							13	14	8
друго									
20. Хоспитализиран ли е?									
да							25	33	32
не							19	26	17

Общият брой на лицата, при които са били регистрирани суицидни действия през 2019г. е **49**, което е с 10 опита или **17%** по-малко в сравнение с предходната 2018г. Този спад е за сметка на лицата над 18г. При лицата под 18г. е наблюдаван лек ръст на суицидните опити.

През 2019г. се затвърждава тенденцията за повишени суицидни действия в област Силистра за лицата от женски пол. Съотношението мъже : жени е **18:31**. При мъжете суицидните опити са по-малко на брой, но по-често завършват със смъртен изход.

Местожителството не е определящ фактор за предприемане на суицидни действия. По данни от таблицата през 2012г., 2014г. и 2019г. по-висок е дела на жителите в градовете, в останалите години по-голям е дела за жителите на селата. През изтеклата година **53%** от лицата, предприели суицидни действия са били жители от градовете, а **47%** от селата.

Съществен фактор за предприемане на суицидни действия е социалното положение. Както през 2018г., така и през 2019г. **най-голям брой лица, предприели суицидни действия е имало в групата на пенсионерите - 29%**, следвана от групата на безработните и учащите по **18%**, на домакините - **14%**, групата на работещите **10%**, на инвалидите **2%** и други неуточнени - **8%**.

За разлика от 2018г., през изтеклата 2019г. е регистриран по-голям брой на семейни лица, предприели суицидни действия - **51%**. Следват несемейните с **37%**, разведени - **8%** и вдовец/вдовица - **4%**.

През отчетната година като водещи мотиви за предприемане на суицидни действия се явяват следните фактори - **психотичен фактор или психично разстройство - 22%**, **конфликти със съпруг/а - 14%** от всички случаи, несподелена любов - **14%**, конфликт с родители - **10%**, тежко соматично заболяване - **8%**, конфликт с колеги - **4%**, конфликт с роднини и сексуален тормоз по **2%**, няма изявен мотив при **22%** от лицата. Няма регистриран случай на суицидни действия по религиозни мотиви, раздяла с любим и близък човек, загуба на работа.

През 2019г., както в предходни години **най-честият способ за опит за самоубийство в област Силистра е отравянето с медикаменти**. Той е регистриран при **51%** от случаите, следван от обесване – **18%**, отравяне с химични средства - **12%**, самонараняване с хладно оръжие - **8%**, хвърляне от височина - **6%**, удавяне - **4%**. В областта няма регистрирани опити

за самоубийство от хвърляне под транспортно средство, въздействие на електричен ток и изгаряне.

Най-голям брой смъртни случаи са регистрирани при лицата, избрали като метод за самоубийство обесване - **7** случая. Смъртни случаи са регистрирани и при лица с опит на хвърляне от височина – **1**, отравяне с химически средства и медикаменти - по **1**. Общият брой на регистрираните смъртни случаи през 2019г. е **10**.

Всички лица, при които са били регистрирани суицидни действия са български граждани, от тях: **55%** с българска етническа принадлежност, **29%** с турска и **16%** с ромска етническа принадлежност.

Лицата с основно образование са съставлявали **39%**, със средно образование - **39%**, начално - **10%**, без образование - **8%**, магистър - **4%**. Най-честото място, на което са регистрирани суицидни действия и през 2019 г. е дома на суицидианта – при **84 %** от опитите.

Съгласно данните, отразени в картите за суицидни действия, от всички регистрирани **441** суицидни опита за периода 2011-2019г. **65** или **15 %** са завършили със смъртен изход. Тъй като картите и съобщенията за суицидни действия се попълват от спешните екипи на ЦСМП на мястото на инцидента или в СО на МБАЛ-Силистра при приемане на пациента, информация за крайния изход на заболяването няма, следва да се предположи, че тази цифра не е окончателна и действителният брой на починалите може би е по-голям.

Констатации от обработените данни за суицидни действия на територията на област Силистра за разглеждания период:

1. През 2019г. е регистриран спад от **17%** на суицидните действия, за сметка на лицата над 18г. При лицата под 18г. е наблюдаван лек ръст на суицидните опити. При **20%** от всички регистрирани суицидни опити изходът е смърт.

2. Трайна тенденция за повишен суициден риск при лицата от женски пол.

3. През 2019г., както и през предходната 2018г. е регистриран най-висок суициден риск при лицата от групата на пенсионерите.

5. През периода 2011-2019г. най-честият способ за суициден опит е отравяне с медикаменти.

6. Най-голям отн. дял на смъртен изход е отчетен при лицата, избрали като способ за самоубийство обесването (през 2019г. са 70% от завършилите с летален изход суицидни опити).

7. Основните водещи причини за суицидни действия в областта са: **психотичен фактор или психично разстройство, конфликти със съпруг/а и несполедена любов.**

Дата 20.02.2020г.

Дирекция „МД“ РЗИ-Силистра